

BOBATH KONCEPT

Předmět: Metody kinezioterapie, 3Bc, ZS

Téma: Základy Bobath konceptu - dětský věk

Zouňková, Málková

Podstata Bobath konceptu

Týmová práce

Holistický přístup (problém dítěte, problém rodiny)

Kvalita pohybu

Orientace na funkci

Obecný cíl

- *inhibice spasticity (změna svalového napětí)*
- *vývoj fyziologické postury a pohybu*
- *lokomoce*
- *funkční dovednost*
- *nezávislost*

Bobath koncept - biomechanický princip

Optimální posturální tonus

- optimální pohybový koordinační vzor

- optimální funkční dovednost

- kefalokaudální směr*
- kontrola hlavy a kontrola trupu*
- proximální stabilita a distální mobilita (otevřený kinematický řetězec)*
- proximální mobilita a distální stabilita (zavřený kinematický řetězec)*
- vliv prostředí*

Bobath koncept - kybernetický princip

*Zrání **CNS** jako důležitý aspekt vývoje, geneticky zafixované baze motorických programů, geneticky zafixovaný program učení*

- intrauterinní projevy koordinačních pohybových vzorů*
- vývoj koordinačně pohybových vzorů (KPV)*
- modifikace, adaptace KPV po porodu*
- různorodost a prolínání KPV během vývoje*
- zevní prostředí*
- aktivita, motivace*

„Koordinační pohybové vzory“

Vyšetření

- *Všeobecný dojem*
- *Seznam dovede/nedovede*
  - *Kvalita tonu*
- *Posturální a pohybové vzory*
  - *Jemná motorika*
  - *Hlavní problémy*
- *Hlavní terapeutické cíle*

ABNORMÁLNÍ POSTURÁLNÍ TONUS

(na základě léze mozku)

*kontraktury
deformity*

abnormální pohybové vzory

*nemožnost získání
dovedností, zvýšené
úsilí*

*zvýšené úsilí
opakování*

*nárůst abnormálního
posturálního tonusu a
redukce různorodosti
pohybových vzorů*

posilování abnormalit

Cíl terapeutického postupu

- *regulace abnormálního posturálního tonusu*
- *rozbíjení (změna) vznikajícího abnormálního pohybového vzoru*
- *změna senzorického vjemu*
- *podpora motorického vývoje*
- *facilitace fyziologického pohybu vedoucí k funkčním činnostem*
- *prevence kontraktur, deformit*

Bobath koncept - terapie

Senzomotorické učení, teorie motorického programování, feedback - feedforward - příprava pro pohyb - příprava pro posturu, funkční aktivity

Handling

- „tonus influencing patterns“ (*TIPs*)
- „hands on“, „hands off“
- *tapping*
- *facilitace vzpřimovacích reakcí*
- *facilitace rovnovážných reakcí*
- *facilitace sekvence automatických pohybů*
- „klíčové body kontroly“

„Klíčové body kontroly“

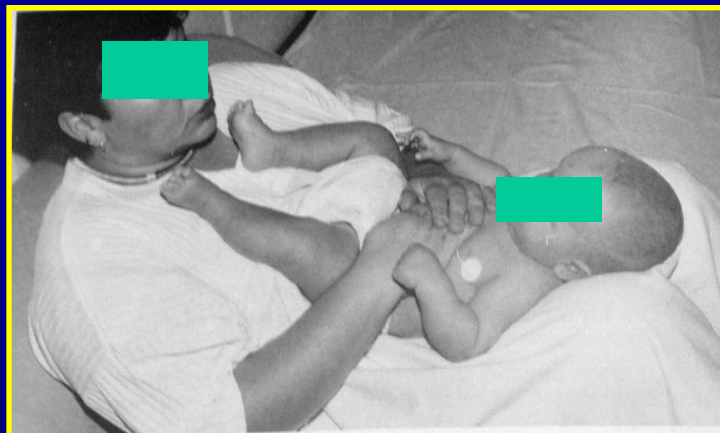
Lokalizace : proximální, distální

- použití minimální opory na správných místech a ve správný čas během pohybu technikami v rámci termínu „hands on „ , „ hands off „ , cílem je „finger tip control „

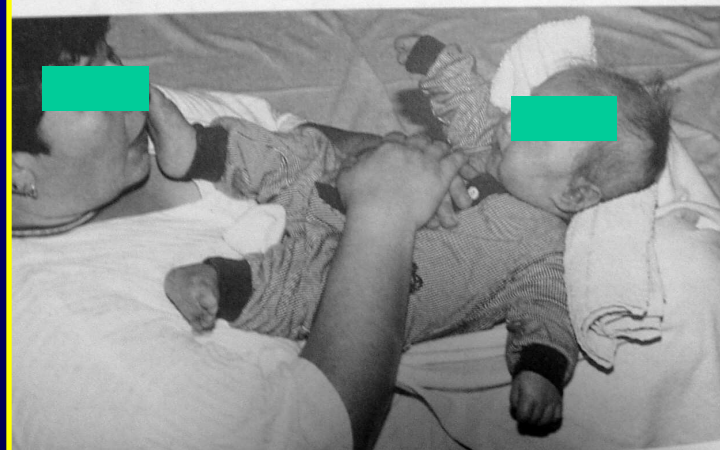
Klíčové body kontroly (key points) jsou :

<i>- ramena / lopatka</i>	<i>- čelist</i>
<i>- pánev / kyčel</i>	<i>- loket, zápěstí</i>
<i>- sternum</i>	<i>- koleno, tenar,</i>
<i>- hlava</i>	<i>kotník, palec nohy</i>

*„Klíčové body kontroly“- navázání kontaktu, přenesení váhy
doprava, doleva*

bb. 70

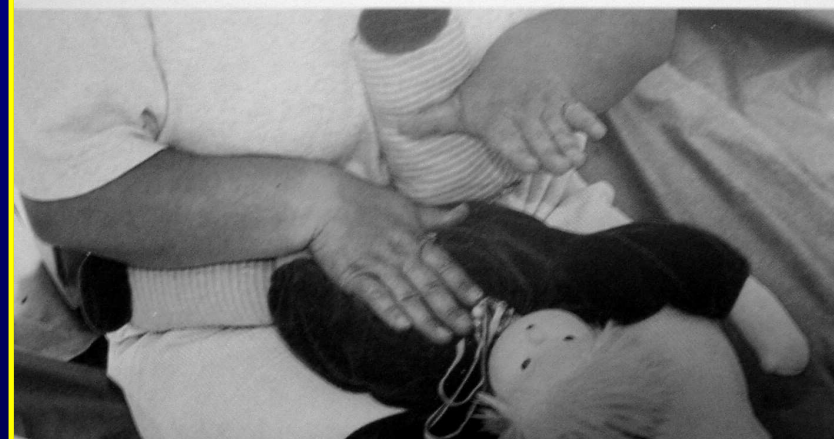

Střed těla - sternum

72

Abb.

Střed těla - sternum

*Jedna ruka na trupu, druhá
ruka nabízí eventuálně hračku*

„Klíčové body kontroly“ – hlava, čelist

„Klíčové body kontroly“ – koleno, kotník

*„Klíčové body kontroly“
loket, zápěstí*

172, 175
Otáčení z břicha do polohy na boku

Abb. 136

Abb. 135
Lopatka/kyčel diagonálně

Zvedání z polohy na břiše

Abb. 26

Abb. 27

Abb. 28

Rameno/trup, sternum

„Klíčové body kontroly

Nošení

Abb. 47

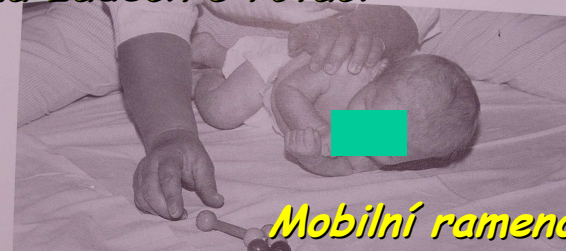
Abb. 48

79

Rameno/trup, sternum

Otáčení z polohy na břiše přes bok do polohy na zádech s rotací

Mobilní rameno

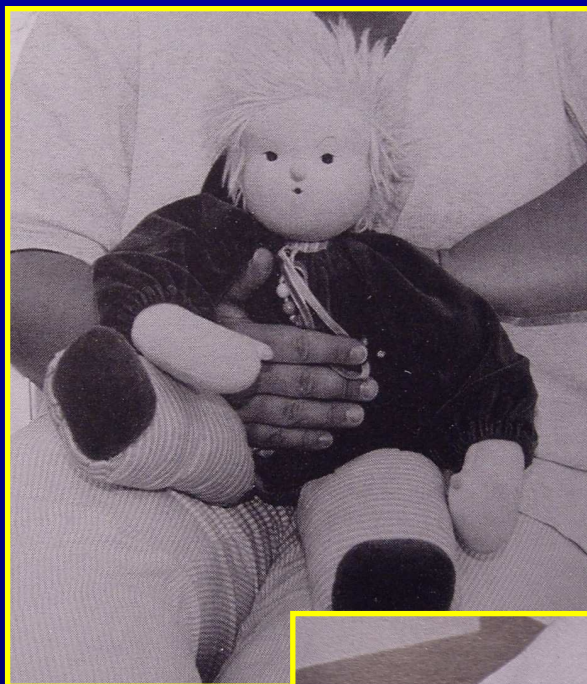
Abb. 142

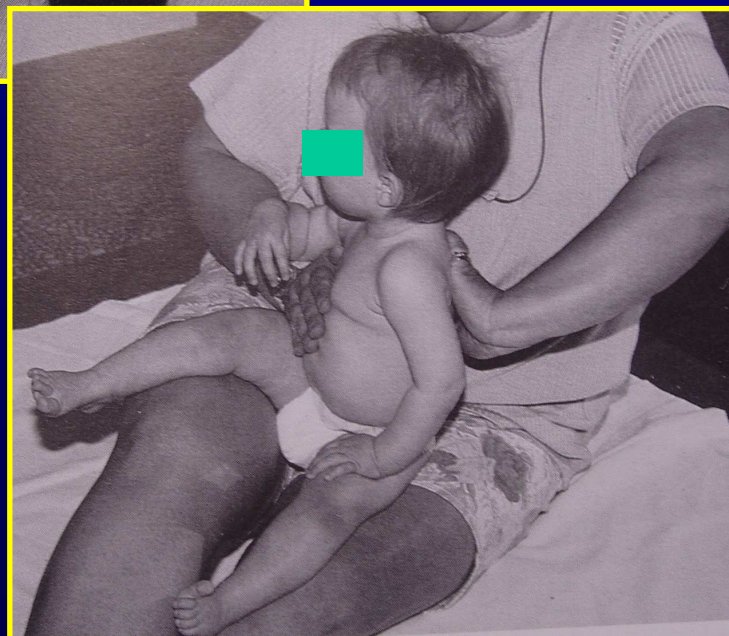
Mobilní kyčel

Abb. 143

*„Klíčové body kontroly“ - práce s bočním přenášením
váhy v sedu, rotace v sedu*

*Pánev
oboustranně*

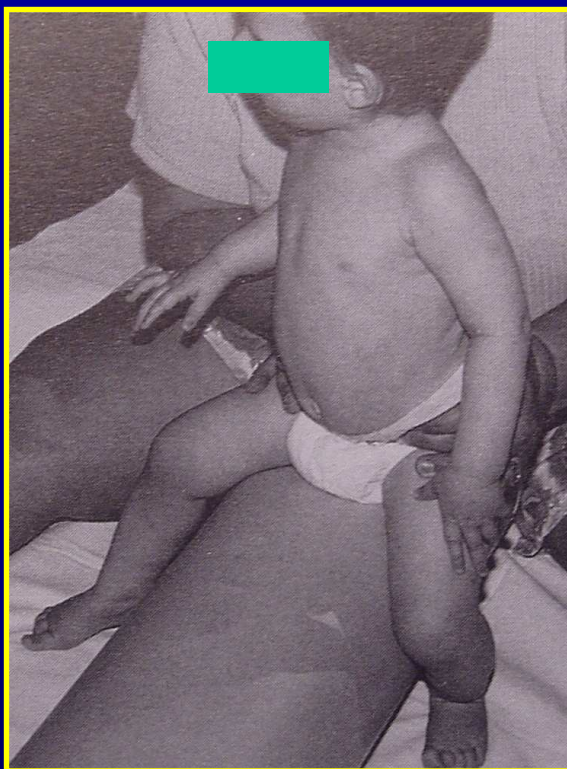
*Trup dorso/ventrálně, nebo
lopatka oboustranně*

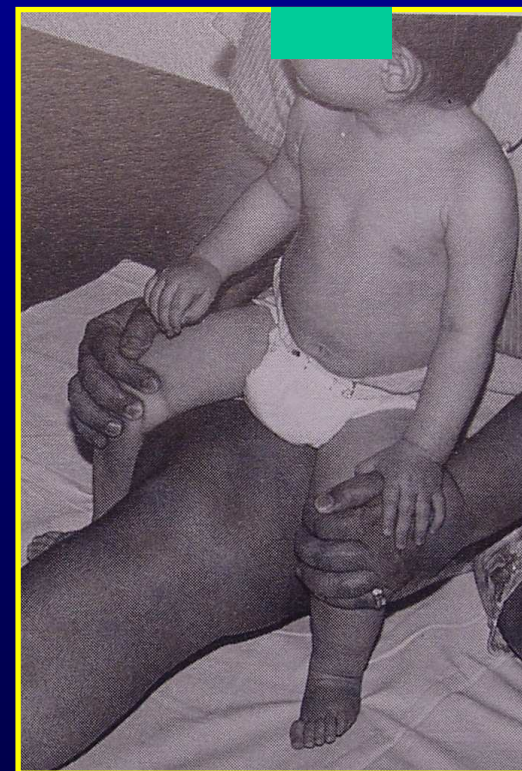
„Klíčové body kontroly“ - práce opory nohy v sedu

Rameno oboustranně

*Pánev oboustranně,
vedení pohybu do
rotace trupu*

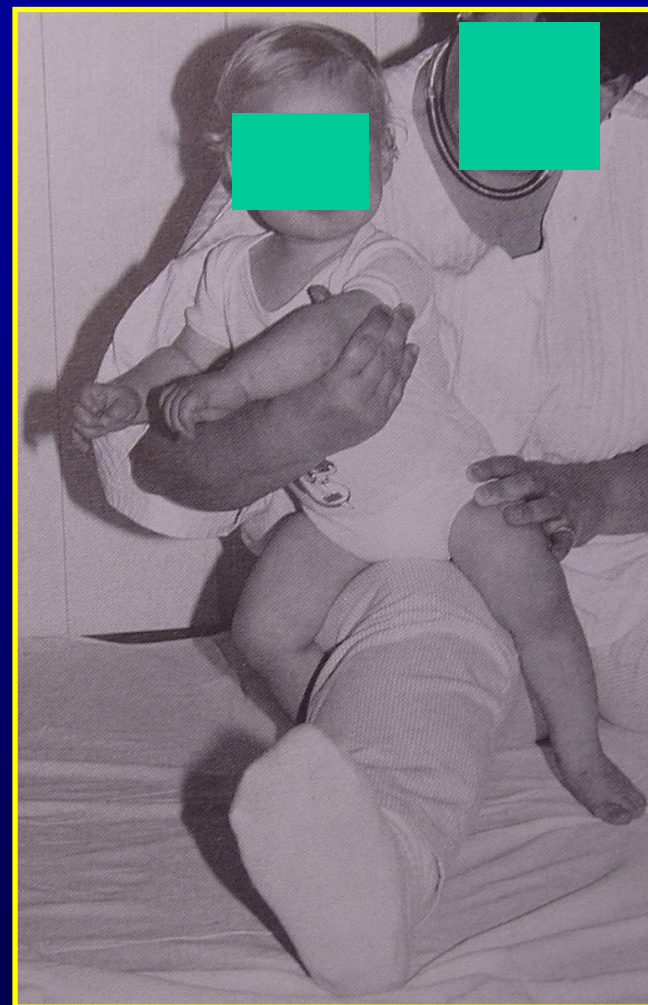
Koleno oboustranně

„Klíčové body kontroly“ - práce opory nohy v sedu s rotací

*Kontakt napříč přes hrudník k rameni
nebo lokti - mobilní strana, kontakt
na koleni - stabilní strana*

*Vedení rotace horního
trupu ke stabilní straně*

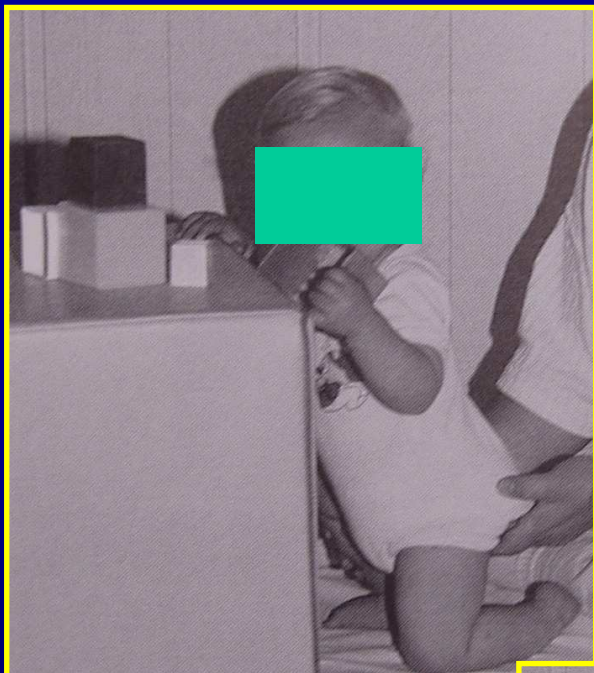
*„Klíčové body kontroly“ - práce opory nohou z polohy na 4
s disociovaným postavením kyčelních kloubů*

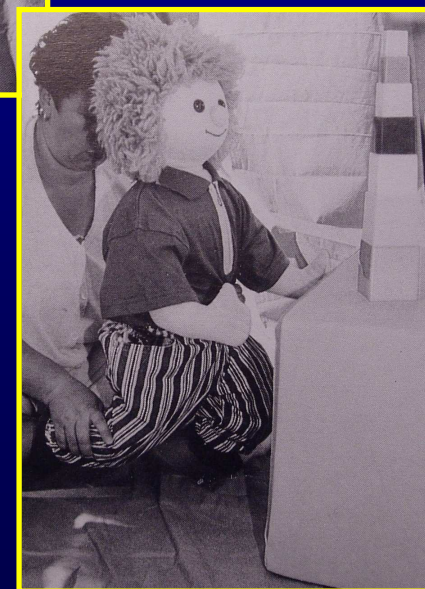
Kontakt blíže nebo dál koleni, kontakt blíže nebo dál kyčli

Klíčové body kontroly" - z polohy kleku přes poloviční klek do stoje a zpět

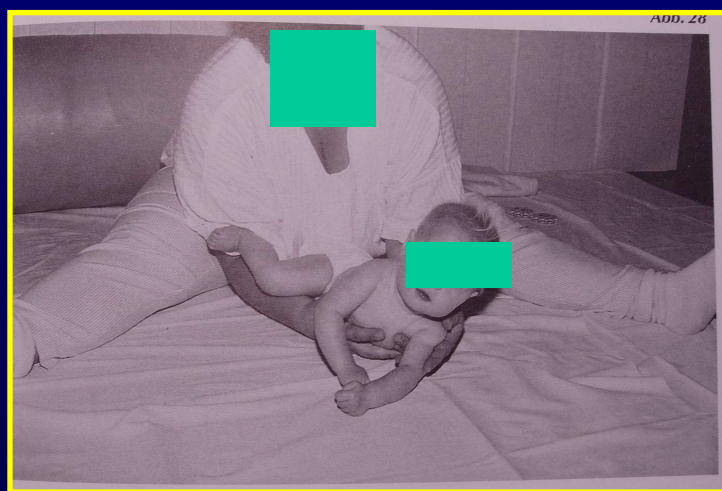
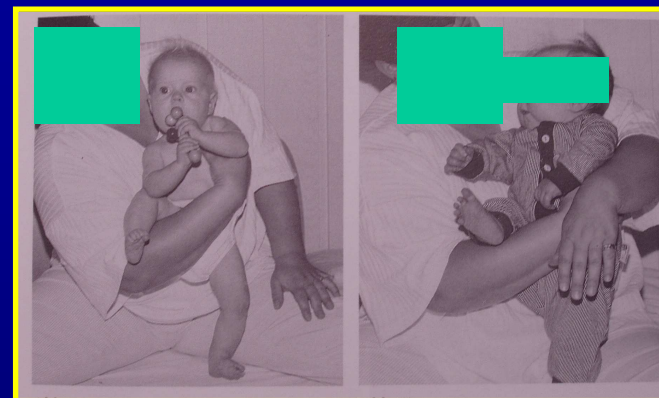
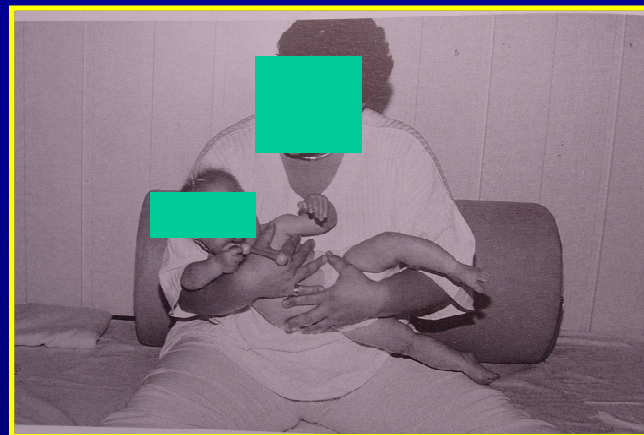

Pánev/koleno jedné strany

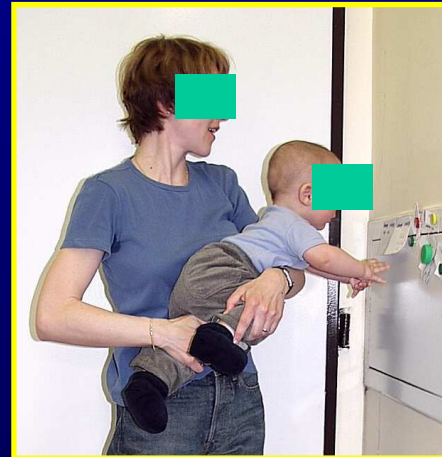

Koleno - mobilní strana

ADL činnosti : nošení, zvedání, svlékání, oblékání, výměna plenky.....

Vývoj dítěte, aplikace do terapie

- Různorodost pohybových vzorů
- Facilitace několika aktivit najednou
- Využití určité učené dovednosti ve více pozicích
- Volba opačných vzorů než predominantních pohybových vzorů
- Význam rotace a sekvence pohybů
- Znalost o dominantnosti jednoho vzoru - omezování budoucí funkční aktivity
- Učení rovnováhy
- Mobilní opora o paže pro další rozvoj lokomoce
- Vztah proximální a distální kontroly
- Zrak, ústa, ruka - - důležité oblasti v SM učení
- motivace

Bobath koncept - charakteristika

- *aplikace nezávisle na věku*
- *vrozené základní programy*
- *získání zkušenosti o postuře a pohybu*
- *získání kontroly nad posturou a pohybem*
- *technický management*

PŮSOBENÍ NA TELEOKINETICKÝ POHYB

technický management

Použitá a doporučená literatura

- *Zouňková, I.: Pohybová léčba u neurologických onemocnění, In: Hromádková a kol.: Fyzioterapie, H@H, s. 400 -426, 1999*
- *Lommel, E. Händling und Behandlung auf dem Schoss. 1999. München: Pflaum.*
- *Chmelová, I.: Bobath koncept a DMO In: Kraus, J.: Dětská mozková obrna, Grada, 2005, 207 - 218*
- *Kiedroňová, E.: Něžná náruč rodičů, Grada, 2005*
- *Kolář, P. et al.: Rehabilitace v klinické praxi, Galen, 2009*
- *<http://www.cadbt.cz/>*